

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор

Максим Гальченко

« 25 » травня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психолого-педагогічні основи проектної творчості»

для підготовки фахівців галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»
зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»
освітньо-наукової програми «Освіта та розвиток обдарованої особистості»

**Київ
2022**

Робоча програма вибіркової дисципліни «Психолого-педагогічні основи проектної творчості» для аспірантів, які навчаються за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки», освітньо-науковою програмою «Освіта та розвиток обдарованої особистості», 13 с.

Розробник:

Тименко Володимир Петрович, доктор педагогічних наук, професор.

Робоча програма затверджена на засіданні відділу інноваційних технологій в освіті обдарованих (протокол № 5 від «16» травня 2022 р.)

Завідувач відділу інноваційних технологій
в освіті обдарованих,
доктор педагогічних наук, доцент

Іван Волощук

Схвалено вченою радою Інституту обдарованої дитини НАПН України
(протокол № 6 від 25 травня 2022 р.).

Голова вченої ради

Максим Гальченко

1. Опис вибіркової дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»	Вибіркова	
Модулів – 2	011 «Освітні, педагогічні науки», «Освіта та розвиток обдарованої особистості»	Рік підготовки	
		2	
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи здобувача освіти – 6 год.	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти	4	
		Лекції	
		16 год.	
		Семінарські	
		14 год.	
		Самостійна робота	
60 год.			
		Вид контролю: залік	

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1:2.

2. Мета та завдання вибіркової дисципліни

Мета курсу – зорієнтувати інноваторів-дослідників третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти на співтворчість у науковій школі «Неперервна дизайн-освіта як наукова і навчально-методична проблема».

Предметом навчальної дисципліни є дизайн-творчість майбутніх науково-педагогічних працівників у закладах вищої спеціалізованої освіти.

Завдання курсу:

1. Досягти адекватного розуміння предмета і ключових слів проектної творчості у спеціалізованій освіті.

2. З'ясувати теоретичні положення практичної методології пізнання і самопізнання профілів обдарованості.

3. Формувати методичну готовність з дизайн-творчості на засадах STEAM-підходу до спеціалізованої освіти.

4. Усвідомити психолого-педагогічні умови ефективної проектної творчості осіб з естетичним і практичним профілями обдарованості.

5. Оволодіти методами педагогічної і психологічної діагностики здатності до проектної творчості з ергодизайну та етнодизайну у студентів закладів вищої спеціалізованої освіти.

6. Забезпечити розроблення та обґрунтування методичних моделей проектної творчості з етнодизайну, ергодизайну у науково-дослідних роботах аспірантів.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні сформувати **компетентності**.

Інтернальна компетентність (ІК):

ІК-1. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі освітніх, педагогічних наук та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні (ЗК):

ЗК-3. Здатність до формування, абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей / креативності при вирішенні дослідницьких і практичних завдань.

ЗК-4. Здатність проводити дослідження на відповідному вимогам науки рівні, розробляти та управляти науковими проектами.

Спеціальні (СК):

СК-4. Здатність створювати та управляти освітніми і професійно-педагогічними / творчими проектами у галузі обдарованості / обдарованості особистості.

СК-8. Здатність здійснювати освітньо-наукову діяльність у сфері педагогіки та психології обдарованості на всіх освітніх рівнях.

Очікувані програмні результати навчання (ПРН):

ПРН-2. Здатність формувати емпіричні знання (знання фактів та уявлення) і теоретичні знання (концептуальні, методологічні) з проектної творчості у майбутніх фахівців закладів вищої спеціалізованої освіти.

ПРН-3. здатність застосовувати когнітивні знання, що включають логічне, інтуїтивне та творче мислення, і практичні знання, що включають ручну вправність, застосування практичних способів (методів), матеріалів,

знарядь та інструментів, комунікацію для виконання завдань та розв'язання проблем.

ПРН-4. Вміти здійснювати систематичний огляд, системний аналіз, креативний дослідницький синтез нових знань та складних ідей, їх критичне осмислення й усвідомлення для проведення педагогічних досліджень; вміти розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання і професійну практику та розв'язати значущі педагогічні проблеми; вміти приймати стратегічні рішення; оцінювати ризики; виявляти лідерство та повну автономність і відповідальність під час їх реалізації.

ПРН-5. Вміти генерувати нові ідеї, створювати теоретичні моделі та креативні підходи до здійснення педагогічного дослідження; створювати нові методи в практично-педагогічній діяльності та новітні педагогічні методики з використанням сучасних інноваційних технологій.

ПРН-11. Вміти розробляти і управляти освітніми і творчими професійно-педагогічними проектами у галузі обдарованості / обдарованості особистості.

3. Інформаційний обсяг вибіркової дисципліни

Модуль 1. Педагогічні основи проектної творчості

Предмет і основні поняття проектної творчості: педагогічний дизайн, художнє проектування, інженерне проектування, ІТ-проектування, наукове прогнозування. Освітній дизайн, навчальний дизайн, дизайн навчального середовища, педагогічний дизайн або дизайн навчання — практика максимізації ефективності, дієвості й привабливості освіти та інших пов'язаних з цим аспектів навчання для школярів і студентів.

Проектування навчальних моделей у власних НДР. Проектні технології як практична методологія пізнання і самопізнання профілів пізнання і самопізнання профілів обдарованості. Педагогічна діагностика проектної творчості. Методика дизайн-творчості у дидактиці STEAM-освіти. Проектування навчального курсу Арт-педагогіка.

Модуль 2. Психологія проектної творчості

Проектна творчість осіб з естетичною обдарованістю. Самодіагностика естетичної обдарованості як здатності етнодизайнерів до проектно-художньої творчості. Проектна творчість осіб з практичною обдарованістю. Самодіагностика практичної обдарованості як здатності ергодизайнерів до проектно-технічної творчості

4. Структура вибіркової дисципліни

Теми	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	с	с.р.
Модуль 1. Педагогічні основи проектної творчості				
1. Предмет і основні поняття проектної творчості: педагогічний дизайн, художнє проектування, інженерне проектування, ІТ-проектування, наукове прогнозування. Проектування навчальних моделей у власних НДР.	18	4	2	12
2. Проектні технології як практична методологія пізнання і самопізнання профілів обдарованості. Педагогічна діагностика проектної творчості.	18	3	3	12
3. Методика дизайн-творчості у дидактиці STEAM-освіти. Проектування навчального курсу Арт-педагогіка.	18	3	3	12
Модуль 2. Психологія проектної творчості				
4. Проектна творчість осіб з естетичною обдарованістю. Самодіагностика естетичної обдарованості як здатності етнодизайнерів до проектно-художньої творчості	18	3	3	12
5. Проектна творчість осіб з практичною обдарованістю. Самодіагностика практичної обдарованості як здатності ергодизайнерів до проектно-технічної творчості	18	3	3	12
Усього:	90	16	14	60

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Проектування навчальних моделей у власних НДР.	2
2	Педагогічна діагностика проектної творчості.	3
3	Проектування навчального курсу Арт-педагогіка.	3
4	Самодіагностика естетичної обдарованості як здатності етнодизайнерів до проектно-художньої творчості	3
5	Самодіагностика практичної обдарованості як здатності ергодизайнерів до проектно-технічної творчості	3
	Разом	14

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Педагогічний дизайн / ISD: Instructional system design Проектування навчальних систем (ISD) https://trainingindustry.com/glossary/isd/	12
2.	Практична методологія пізнання і самопізнання профілів обдарованості (за Х. Гарднером «Frames of Mind», Т. Вендтом «Design for Dasein») Дизайн для Dasein: розуміння дизайну досвіду https://www.amazon.com/Design-Dasein-Understanding-Experiences/dp/1506166539 https://www.amazon.com/Frames-Mind-Theory-Multiple-Intelligences/dp/0465024335	12
3.	STEAM-освіта — світовий тренд, що прийшов до України https://liko-school.kiev.ua/zmi-pro-nas/190-steam-osvita-svitovyi-trend-shcho-pryishov-do-ukrainy	12
4.	Методичні засади діагностики естетичної обдарованості дітей, молоді. https://lib.iitta.gov.ua/704948/1/1%D0%A2%D0%B8%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf	12
5.	Практичний інтелект учнівської молоді: діагностика обдарованості https://lib.iitta.gov.ua/713787/1/%D0%A2%D0%B8%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F.pdf	12
Разом		60

7. Питання підсумкового контролю (заліку)

№	Блоки контрольних питань
1.	Предмет і основні поняття проектної творчості: педагогічний дизайн, художнє проектування, інженерне проектування, ІТ-проектування, наукове прогнозування. Проектування навчальних моделей у власних НДР. Презентація самостійної роботи: «Проектування навчальних систем (ISD)»
2.	Проектні технології як практична методологія пізнання і самопізнання профілів обдарованості. Педагогічна діагностика проектної творчості. Презентація самостійної роботи: «Дизайн для Dasein: розуміння дизайну досвіду»

3.	Методика дизайн-творчості у дидактиці STEAM-освіти. Проектування навчального курсу «Арт-педагогіка». Презентація самостійної роботи: STEAM-освіта — світовий тренд, що прийшов до України
4.	Проектна творчість осіб з естетичною обдарованістю. Самодіагностика естетичної обдарованості як здатності етнодизайнерів до проектно-художньої творчості Презентація самостійної роботи: Методичні засади діагностики естетичної обдарованості дітей, молоді
5.	Проектна творчість осіб з практичною обдарованістю. Самодіагностика практичної обдарованості як здатності ергодизайнерів до проектно-технічної творчості Презентація самостійної роботи: Практичний інтелект учнівської молоді: діагностика обдарованості

8. Методи навчання

При вивченні курсу застосовуються три групи методів навчання:

- методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
- методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
- методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

Перша група охоплює вербальні методи передачі і сприймання навчальної інформації (розповідь, лекція); наочні (ілюстрація, презентація); практичні (вправи, групові та індивідуальні завдання).

В межах самостійної роботи – робота з книгами, методичними матеріалами, інтернет-джерелами, творчі завдання.

При вивченні курсу активно використовуються інтерактивні методи (при веденні лекцій та практичних занять) та проблемно-пошукові методи навчання (як при веденні аудиторних занять, так і при організації самостійної роботи студентів).

Методи за характером навчально-пізнавальної діяльності аспірантів: фасилітації як пріоритетний в умовах пандемії (метод колективного проектування навчальної продукції), проблемного навчання (проблемного викладання матеріалу, створення проблемних ситуацій, групова дискусія); частково-пошуковий (евристичних запитань); дослідницький (наукові доповіді, наукові повідомлення).

Методичні прийоми як компоненти методів: вербальні (бесіда, розповідь, пояснення, дискусія); ілюстративно-демонстраційні (ілюстрування), прикладні (практичні завдання); інтерактивні (мозковий штурм, кооперовано-групова).

Форми навчальної взаємодії

Форми: лекції, практичні заняття, самостійна робота аспірантів (аудиторна, позааудиторна, консультації), презентації (перегляд, переказ, відгук, обговорення), ділові ігри, самоаналіз виконаних завдань, зустрічі з фахівцями тих чи інших професійних напрямів.

Методи за формою організації: колоквиум як пріоритетний в умовах пандемії, лекції (інтерактивна лекція, лекція-дискусія); практичні, лабораторні роботи; самостійна робота аспірантів (позааудиторна, науково-дослідна робота аспірантів); ділові ігри; практики (виробничі практики)

Форми СРС

Підготовка до лекцій, тестування, модульного контролю, заліку. Вивчення джерел, рекомендованих до самостійного опанування.; підготовка рефератів і доповідей, інтернет-оглядів та есе з тематики курсу.

Застосування у навчальному процесі колоквиуму як форми і фасилітації

9. Оцінювання

Форми поточного контролю: поточне тестування, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, перевірка домашніх завдань, перевірка індивідуальних завдань.

Форми модульного контролю: письмова контрольна робота, *підсумкове тестування*, реферати і переклади.

Навчальне проектування (педагогічний дизайн) зорієнтовано на формування здатності аспірантів до самооцінювання і взаємооцінювання навчальних досягнень з дисципліни.

Принципи, критерії, процедура та шкала оцінювання

Принципи: самооцінювання і взаємооцінювання.

Критерії самооцінювання рефератів (20 балів): використання зарубіжних і вітчизняних інформаційних ресурсів, запитання і тестове завдання до тексту доповіді, унаочнення текстів доповідей

Критерії самооцінювання якості вивчення програмових тем: доповіді з опрацьованими темами занять: запитання і тестове завдання до тексту доповіді, унаочнення текстів доповідей (10 балів).

Критерії взаємооцінювання практичних робіт: якість оформлення доповіді, тез, статей, підрозділів першого розділу, висновку до розділу за темою дослідження, що передбачені індивідуальними планами наукової роботи (30 балів).

Залік: 40 балів:

1-10 балів: часткове неструктуроване відтворення матеріалу у межах лекційного курсу.

11-20 балів: структуроване відтворення матеріалу у межах лекційного курсу, систематизований виклад матеріалу у межах лекційного курсу.

21-30 балів: логічний вичерпний виклад матеріалу у межах лекційного курсу та основної літератури; творче оперування матеріалом;

31-40: використання додаткових джерел та інтернет-ресурсів, відповідність результатів власного дослідження індивідуальному плану наукової роботи.

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали
Реферат за самостійно обраною позапрограмовою темою	1 тема = 10 балів
Перевірка виконання практичних завдань	1 тема = 10 балів
Усна доповідь, доповнення (робота в аудиторії за темами лекцій)	1 тема = 10 балів
Контрольна робота (за темою однієї лекції і однієї практичної)	Всього 10 балів (5 балів – лекція; 5 балів – практична)
Спільна з викладачем розробка навчально-методичного забезпечення фахових або вибіркових дисциплін	Бонусні бали (до 20 балів)
Іспит	40 балів
Разом за семестр вивчення дисципліни	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Політика навчальної дисципліни

Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять і оцінювання результатів навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті обдарованої дитини НАПН України.

Політика виставлення оцінок: кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених аспірантам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувача; у випадку невиконання аспірантом усіх передбачених навчальним планом видів занять до екзамену він не допускається; пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані.

Відвідування є обов'язковим (за винятком випадків, коли існує поважна причина, наприклад, хвороба чи дозвіл працівників деканату). Якщо студент не може бути присутнім на заняттях, він все одно несе відповідальність за виконання завдань.

Порядок зарахування пропущених занять. Відпрацювання пропущеного заняття з лекційного курсу здійснюється шляхом підготовки і захисту реферату за відповідною темою у вигляді презентації. Захист реферату відбувається відповідно до графіку консультацій викладача, з яким можна ознайомитись на кафедрі. Відпрацювання пропущеного семінарського заняття здійснюється шляхом самостійного виконання завдання і його захисту відповідно до графіку консультацій викладача.

Політика академічної поведінки та доброчесності: конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Всі індивідуальні завдання та курсову роботу здобувач має виконати самостійно із використанням рекомендованої літератури й отриманих знань та навичок. Цитування в письмових роботах допускається тільки із відповідним посиланням на авторський текст. Недопустимі підказки і списування.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами. Повага один до одного дає можливість ефективніше досягати поставлених командних результатів. Під час лекційних занять та обговорення завдань лабораторних робіт не слід використовувати ноутбуки, смартфони, планшети чи комп'ютери. Це відволікає викладача й аспірантів та перешкоджає навчальному процесу.

11. Рекомендована література

Основна

1. Тименко В.П., Кузьмінець М.П. Комплексне проектування дизайнерів: навчальний посібник. Київ: Видавництво «МП Леся», 2020. –120 с.
2. Тименко В.П. Педагогічний дизайн. Практична обдарованість. Естетична обдарованість / Енциклопедія освіти: 2-ге вид. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 1148 с.
3. Тименко В., Аніщенко Н. та інші. Методичні засади діагностики естетичної обдарованості дітей та молоді : Монографія. К., 2015. – 8,0 др. арк.
4. М.П.Кузьмінець, В.М. Мадзігон, В.П. Тименко *Методологія наукових досліджень і психологія творчого мислення. Навчальний посібник /*– Київ: видавничо-поліграфічний центр «Леся». – 2019. – 141 с.
5. Тименко В.П. *Методика діагностики практичного інтелекту учнівської молоді: методичний посібник /* В.П. Тименко, А.В. Малиношевська, М. Ю. Мельник, О.Г. Грицан – К.: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2017. – 156 с.
6. *Практичний інтелект учнівської молоді: діагностика обдарованості : монографія /* В. П. Тименко, С. О. Довгий, М. Ю. Мельник, Т. М. Тригуб, М. П. Кузьмінець. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2018. – 176 с

Додаткова

1. Малиношевська А. В. *Виявлення естетичної обдарованості у підлітків : посібник /* А.В. Малиношевська. – К. : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2015. – 70 с. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/704903/>
2. Руденченко А.А., Тименко В.П. *Теоретико-методичні засади формування професійної компетентності з етнодизайну у студентів закладів вищої освіти: монографія /* А.А.Руденченко. – Київ: Видавництво, 2020. – 356 с.
3. Вендт Т. *Design for Dasein [Електронний ресурс] /* Т. Вендт. – Режим доступу: http://pdf-ebooks.net/_/_/692237/design-for-dasein-understanding-thedesign-of-experiences. – Назва з екрана.
4. *Filipp Lyon Design Education: Learning-Teaching-Researching [Електронний ресурс]:* <https://www.amazon.com/Design-Education-Learning-Teaching-Researching/dp/056609245X>

5. Aline Dresch, Daniel Pacheco Lacerda Design Science and Design Science Research [Електронний ресурс]: <file:///C:/Users/E1-731G/Desktop/design-science-and-design-science-research.jpg>
6. Роельф Дж. Вірінга Методологія науки про дизайн: принципи та практика [Електронний ресурс]: <https://research.utwente.nl/en/publications/design-science-methodology-principles-and-practice>
7. Science Education in Europe: National Policies, Practices and Research Brussels: Eurydice 2011 – 162 p.

Інформаційні ресурси

1. Тименко В.П. Професійне самовизначення дизайн-обдарованих учнів ліцеїв. [Електронний ресурс]: <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-7E1E90D6C0C1B/list-211469C1327>. 2020
2. STEAM-освіта — світовий тренд, що прийшов до України [Електронний ресурс]: <https://liko-school.kiev.ua/zmi-pro-nas/190-steam-osvita-svitovyi-trend-shcho-pryishov-do-ukrainy>
3. Дизайн для Dasein: розуміння дизайну досвіду [Електронний ресурс]: <https://www.amazon.com/Design-Dasein-Understanding-Experiences/dp/1506166539>
4. Проектування навчальних систем (ISD). Режим доступу: <https://trainingindustry.com/glossary/isd/>
5. Project management software that will really work for your team https://monday.com/lp/projectmanagement/bundle/?utm_medium=cpc&marketing_source=adwordssearch&marketing_campaign=ww-s-projectgen-b-desk-mondays&aw_keyword=project&aw_match_type=p&cluster=generic&subcluster=project_management_software&gclid=Cj0KCQjw0umSBhDrARIsAH7FCodoF7Y_7U8J4vFl_R1CroATqWY9HxkV7K2vnnaxBMlIIGo6lwAS0PwaAg-3EALw_wcB